

מחלות בלוטות הרוק: אנדוסקופיה

(18)

[לדבר](#)

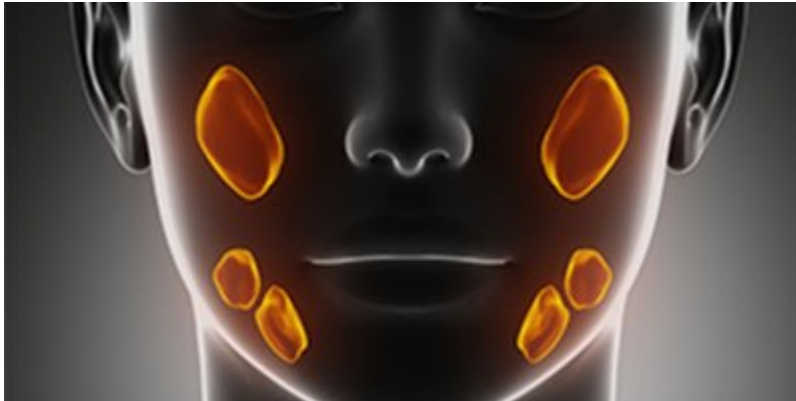
בלוטת הרוק נפוחה? ייתכן כי יש חסימה בשל אבן או דלקת. מה עושים? אנדוסקופיה של בלוטת הרוק היא פעולה שמטרתה לאבחן ולטפל בבעיות של חסימות ודלקות

תאריך פרסום: 10/12/2015
מאת: ד"ר חנה גילת

רוק - הנוזל המופרש בחלל הפה על ידי בלוטות הרוק - הוא בעל תפקידים רבים: פירוק ועיכול מזון, הגנה חיסונית על חלל הפה, שמירה על בריאות השיניים ודיבור ובליעה תקינים. אדם בריא מפריש 1-1.5 ליטר של רוק ביממה. הרוק מיוצר בעיקר בשש בלוטות גדולות: הפרוטיס (2) הנמצאות קדמית לאוזניים, התת לסתיות (2) והתת לשוניות (2).

?עד כמה נפוצות מחלות בלוטות הרוק

כ-2% מהאוכלוסייה סובלים ממחלות כרוניות של בלוטות הרוק. התופעה השכיחה ביותר היא אבנים בבלוטות הרוק. תופעה זו מופיעה בקרב כ-1% מהאוכלוסייה והיא שכיחה בעיקר בגיל 30-40. האבנים נוצרות מהצטברות חלבונים, מינרלים וחיידקים בתוך צינוריות הרוק. הסיבה להיווצרותן איננה ברורה: לא ידוע על נטייה גנטית או על קשר להרגלי חיים כלשהם. התפתחות האבן היא איטית מאוד (כ-1 מ"מ בשנה), אך כאשר היא מספיק גדולה, האבן חוסמת את צינורית הרוק - ולא מאפשרת הפרשת רוק תקינה מן הבלוטות.

shutterstock אילוסטרציה צילום) מחלות בלוטות הרוק

?אילו מחלות עלולות להופיע בבלוטות הרוק

חסימה של צינורית הרוק - תוביל לנפיחות בבלוטת הרוק, שתתבטא בנפיחות בצדי הפנים או בצוואר העליון, לרוב בסמוך לשעת הארוחה. בזמן האוכל, בלוטות הרוק מתכוננות להפריש כמות גדולה יותר של רוק, אך כאשר אחת הצינוריות חסומה, הרוק לא יופרש, אלא יצטבר בבלוטה - ויגרום לנפיחות ולכאב. הרוק המצטבר גורם להתרבות חיידקים, זיהומים חוזרים, כאבים והפרשה מוגלתית.

חסימה עלולה להיגרם מאבן בצינורית, או מעיוות במבנה צינורית הרוק. חסימה שהוזנחה ולא טופלה, עלולה לגרום לזיהום קשה בבלוטה, שעשוי להתפשט אל רקמות הצוואר העמוקות ואל דרכי הנשימה ולסכן חיים.

דלקת כרונית בבלוטות הרוק ללא אבן - עלולה להופיע כחלק ממחלות אוטואימוניות, לאחר טיפולי קרינה לראש ולצוואר או לאחר טיפולים ביווד רדיואקטיבי (המשמש לטיפול בגידולי בלוטת המגן).

דלקת חוזרת בגיל הילדות מסיבה שאינה ידועה - במקרים של דלקת כרונית, יסבול החולה מנפיחות וכאב חוזרים בבלוטות, לעתים עם חום גבוה. דלקת שלא תטופל נכון עלולה לגרום להרס הדרגתי של רקמת הבלוטות ושל הצינוריות; וכתוצאה מכך, עלולים להופיע זיהומים חוזרים בבלוטות, הצטלקויות בצינוריות ונפיחות מתמדת, הגורמת לעיוות אסטטי.

shutterstock אילוסטרציה צילום) מחלות בבלוטות הרוק

כיצד מטפלים בכך?

בשנים האחרונות, יש התקדמות משמעותית בטכנולוגיות ההדמיה והמעורר; וניתן לטפל בהצלחה במרבית המחלות בשיטה אנדוסקופית.

כיצד מתבצע טיפול במסגרת השיטה האנדוסקופית?

באמצעות מצלמה זעירה, המוחדרת אל צינורית רוק דרך חלל הפה, ללא השארת צלקת וללא סיכון לפגיעה בעצבי הפנים. בשיטה זו, ניתן להוציא אבנים, להרחיב היצרויות ולשטוף משקעי מלחים וחידקים בבלוטות.

האנדוסקופ מורכב מסיב אופטי זעיר דק, בעובי של 0.9 מ"מ, אשר בקצהו מותקנת מערכת אופטית המציגה תמונה בזווית של עד 120 מעלות - ובהגדלה עד פי 20, בדומה למיקרוסקופ.

גודלו הזעיר מאפשר את החדרתו דרך חלל הפה, דרך התעלה עד לבלוטות הרוק, לטיפול בדלקות הכרוניות, תיקון עיוותים, שטיפת משקעים, שליפת אבנים ועוד - לפי הצורך.

אנדוסקופיה של בלוטת הרוק תיעשה בהרדמה מקומית או כללית, על פי צרכי המקרה.

מה היתרון הבולט של השיטה האנדוסקופית?

בעבר, מחלות כרוניות של בלוטות הרוק היו מטופלות בשיטה ניתוחית. בשיטה זו, היו נותרות צלקות היצוניות - והיה סיכון ממשי לפגיעה בעצבי הפנים.

היתרון שמעניקה השיטה האנדוסקופית, במקרים המתאימים, הוא עצום - בהשוואה לשיטה הישנה. הפעולה האנדוסקופית נעשית דרך חלל הפה, אינה מותירה צלקות או כאבים מיוחדים ויעילות השיטה לטיפול במחלות רבות גבוהה מאד. שיעור הסיבוכים בשיטה האנדוסקופית נמוך מאד.

מה לגבי סיכויי הישנות המחלה?

במקרים של הוצאת אבן ודלקות כרוניות אצל ילדים, סיכויי ההישנות לאחר הטיפול הם נמוכים מאוד. בדלקות כרוניות אצל מבוגרים, בשל מחלות אוטואימוניות, טיפולי קרינה ועוד, יש לעיתים מקרים של הישנות - ואז צריך לבצע שנית את הפעולה.

חשוב לציין: במרפאות ייחודיות, העוסקות במחלות בלוטות הרוק, ניתן לאבחן בשלב מוקדם בעיות בבלוטות הרוק ולהעניק טיפול יעיל, בעל שיעורי הצלחה גבוהים. אבחנה וטיפול מוקדמים עשויים למנוע החמרה, זיהומים ועיוותים אסתטיים.

ד"ר חנה גילת היא רופאה בכירה במחלקת אף אוזן גרון וכירורגיית ראש וצוואר; ומנהלת מרפאת בלוטות הרוק במרכז רפואי רבין - בילינסון והשרון.

zap doctors סיעה בהכנת הכתבה: רון שגב פינקלמן, כתבת

בואו לדבר על זה [בפורום כירורגיית פה ולסת](#), [אנדוסקופיה של בלוטות הרוק](#) ו**שתלים**.